

Akik templomot építettek a válság idején

Hetven évvel ezelőtt villamossal érkezett a püspök a gödöllői avatásra, s nem volt társas ebéd sem

Hetven évvel ezelőtt, 1931. januárjában a budapesti villanyossal (a mai HÉV-vel) érkezett Gödöllőre dr. Raffay Sándor püspök, hogy felavassa az evangélikus gyülekezet templomát. A Ferencz József téri állomáson fogadták. A Gödöllői Agostai Hitvallású Fiókegyház meghívójában felhívták a vendégek figyelmét, hogy a püspök kívánságára – „tekintettel a mai nehéz gazdasági viszonyokra” – társas ebéd nem lesz. A vidékről érkezőket kérték, hogy lehetőleg előre jelezzék részvételüket a felszentelési ünnepélyen, mert kellő számú jelentkezés esetén külön kupét kérnek a villanyostársaságtól.

A templom felszenteléséről 1994 óta minden évben megemlékeznek, így történt ez vasárnap, a délelőtti hálaadó istentiszteleten is, melyen az elődök munkásságára emlékezve erőt gyűjtöttek a szép példákából, mert a presbitérium elhatározta, hogy a 75. templomszentelési ünnepre kicserélik a födémeket, és elvégzik a külső renoválást.

Napjainkban a gödöllői evangélikus templom a Petőfi tér egyik legöregebb épülete. Körülötte jórészt új üzletházak kelletik magukat. A csúcsíves toronysisakos, kívülről német stílusú neogót, belülről ókeresztény-bizánci stílusú templom – egy hosszú építkezés lezárásának jelképeként – az önkormányzat jóvoltából 2000. adventjétől éjszakai kivilágítást kapott.

Blázy Árpád, a gyülekezet negyedik megválasztott lelkésze készséggel mesél a templom múltjáról, tájékoztat az evangélikus hívők terveiről is a lelkesítő hivatalban. Nem kell rögtönöznie: nyolcadik évfolyamát nyitotta idén az általa szer-

Érdekessége a centrális elrendezés, az alaprajz fölé sokszögű, kupolás, bordázott famennyezet borul. Az imádkozó Jézusoltárkép Farádi Veres Izabella alkotása.

kesztett gyülekezeti körlevél; az egyház-községnek honlapja van az interneten. Az a téglajegy, amelyet pár napja kapott emlékkül, s nekem is megmutat, még nem látható a világhálón. A narancssárga papírra nyomott, színházjegy méretű dokumentum igazolja, hogy tulajdonosa 16 fillérrel járult a templomépítéshez.

Az alapkőletétel, 1929. szeptember 15.

A GÖDÖLLŐI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG ARCHÍVUMÁBÓL

Kis ideig azon tanakodunk, hogy vajon miként aránylik a 16 fillér az építkezéshez szükséges 43 ezer pengőhöz? Egyáltalán a pengő a fillérhez? A számok a mai számokhoz? Hogyan lehetséges az, hogy sejtelmünk sincs róla, mit érhetett akkor, a gazdasági világválság idején a 16 fillér...

Ennél is régebbi múltba vezet a gyülekezet története. Az ezerhétszázad évek végén Gödöllőn a lakosság két százaléka, azaz 52 lélek volt evangélikus vallású, ők a Domonyi Evangélikus Egyházközség szórványához tartoztak. A múlt század elején a gödöllői lakosok száma megközelítette a hateret, közülük már 140 az evangélikus. Istentiszteleteiket Szilárd János domonyi lelkész tartotta a református templomban. Az első világháború és Trianon után a főleg Felvidékről, Erdélyből, Bácska és Bánát területeiről idetelepeültek által 350 főnyire duzzadt az evangélikusság. A gyüleke-

zetet – amely 1924-től aszói fiókegyházként működött – id. Hamrák Béla gimnáziumi vallásnár gondozta.

A templomépítés gondolata dr. Horváth Károly gyülekezeti jegyző, dr. Szentiványi Géza egyházfelügyelő és Pfaff Ottó bátor kezdeményezésének köszönhetően vetődött fel a húszas évek közepén.

Országos, sőt nemzetközi gyűjtőakció kezdődött a szükséges 43 ezer pengő előteremtéséhez. Érdekes kortörténeti adalék, hogy bekapcsolódtak a gyűjtésbe az Allástalan Diplomások Szövetségének és a Hadirokkantak Nemzeti Szövetségének a tagjai. A község 48 négyszögöltet ajándékozott a gyülekezetnek, akkor még mit sem sejtve, hogy a második világháború után a templom előtt állítják majd fel közadakozásból Petőfi Sándor szobrát, aki egy időben a templom helyétől pár méterre lakott.

Az épületet Hetzel Frigyes építésmérnök tervezte. A templom érdekessége a centrális elrendezés, az alaprajz fölé sokszögű, kupolás, bordázott famennyezet borul. Az imádkozó Jézusoltárkép Farádi Veres Izabella festőművész alkotása.

Felújítás után

A SZERZŐ FELVÉTELE

A 16 hónapig tartó építkezés után tehát 1931. január 18-án dr. Raffay Sándor püspök tarthatta az első istentiszteletet a templomban. Az épület felszerelése szinte napjainkig tartott. Az önálló gyülekezetté válás évében, 1936-ban adományozta a negyedtonnás harangot a gödöllői evangélikusoknak Szentesy Ferenc. Orgonát csak a templomszentelés ötvenedik évfordulójára sikerült vásárolni, addig harmónium kísérte az éneket. A harangot 1996-ban villamosították.

Az önállósulás szintén évekig várta magát, mert az állami kongrua – anyagi támogatás – engedélyezésének

hiánya miatt az egyházközség akkor még nem volt képes fenntartani önálló lelkesítő állást. 1936-ban Veresegyház, Váchartyán és Szada odacsatolásával válhatott anyagülekezetté a gödöllői fiókegyház, amelyhez ma Veresegyház, Isaszeg és Erdőkertes hatszáz lakosa tartozik.

Az erdőkertesi evangélikusok híre, hogy Szabik Imre püspök és Detre János esperes szolgálatával a múlt év november 25-én elhelyezték leendő templomuk alapkövét. Ez már egy másik történet kezdete.

Balázs Gusztáv